

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та управління

Т.Ф. Бирюкова

« 24 » серпня 2025 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕРЕГОВОРИ ТА МЕДІАТОРНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРАКТИЦІ СУЧАСНОЇ
ПОЛІТИКИ

підготовки магістрів

денної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма Політологія

спеціальності 052 Політологія

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

ВИКЛАДАЧ: Лепська Наталія Володимирівна, к.політ.н., доцент, доцент кафедри політології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри політології

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

Протокол № 1 від «22» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

Є.Г.Цокур

(ініціали, прізвище)

Є.Г.Цокур

(ініціали, прізвище)

2025 рік

Зв'язок з викладачем:

E-mail: lepskanv@gmail.com

Телефон: (061) 289-12-74 (кафедра політології)

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення); Telegram, Viber (групові чати дисципліни)

Кафедра: політології, 4 корп. ЗНУ, авд. 310, вул. Дніпровська, 33а

1. Опис навчальної дисципліни

Метою курсу «Переговори та медіаторні технології у практиці сучасної політики» є ознайомити студентів магістерського рівня підготовки «Політологія» з основними положеннями практико орієнтованих знань сучасної теорії політичного конфлікту, моделями та процесами переговорів та медіації в сучасній політиці, вироблення компетентностей з вирішення політичних конфліктів із залученням третьої сторони та формування культури діалогу. Курс спрямований не тільки на формування цілісного уявлення про місце комунікації в процесах динаміки конфлікту та його вирішення, а й формування практичних вмінь та навичок вирішення складних конфліктних ситуацій у сучасній політиці та міжнародних відносинах.

Основними завданнями є

- впровадження у практику знань про структуру конфлікту та процес переговорів;
- вивчення в активному сприйнятті специфіку динаміки та драматургії конфліктів в суспільстві;
- тренування аналітичних навичок застосування діагностики рівня та типології конфлікту;
- відпрацювання основних тактик та стратегій роботи в конфліктних ситуаціях;
- відпрацювання практичних навичок основних тактик та методів переговорів в конфліктних комунікаціях;
- вивчення основ переговорів та їх конфігурацій;
- опанування практичних знань з методів попередження, вирішення та послаблення конфліктів у медіації;
- використання основних технологій медіації.

Інтерактивний та практично орієнтований формат курсу спонукатиме до аргументованого відстоювання критичного мислення у посередництві вирішення складних політичних конфліктів.

У концептуальному, інформаційному і логічному плані даний курс тісно пов'язаний з такими дисциплінами, як «Етнонаціональна політика в сучасній Україні», «Сучасні теорії демократії», «Теорія поділу влади».

2. Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Дисципліна вільного вибору студентів в межах спеціальності
Семестр	3-й

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

Кількість кредитів ECTS	3
Кількість годин	90
Лекційні заняття	12 год.
Семінарські заняття	12 год.
Практичні заняття	
Лабораторні заняття	
Самостійна робота	66 год.
Консультації	<i>особисті – п'ятниця, з 12:55 до 14:15, IV корпус, ауд. 310; дистанційні – Zoom, за попередньою домовленістю Запис на консультації: lepskanv@gmail.com</i>
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16392

**3. Методи досягнення запланованих освітньою програмою
компетентностей і результатів навчання**

4.

<i>Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності</i>	<i>Методи і контрольні заходи</i>
1	2

ЗК01. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК05. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. СК01. Усвідомлення природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації. ПР 01. Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту. ПР02. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	<i>Методи навчання:</i> розповідь, пояснення, метод проблемних ситуацій, навчальний диспут, аналіз практичних кейсів, метод ретроспекції, конспектування, робота з навчальною літературою, текстом. <i>Контрольні заходи:</i> тестування в системі Moodle, аналітично-пошукове завдання
ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми. СК02. Спроможність здійснювати фахову педагогічну та/або науково-педагогічну діяльність у закладах освіти. СК04. Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування. ПР 04. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.	<i>Методи навчання:</i> розповідь, пояснення, метод проблемних ситуацій, навчальний диспут, аналіз практичних кейсів, метод ретроспекції, конспектування, робота з навчальною літературою, текстом. <i>Контрольні заходи:</i> тестування в системі Moodle, аналітично-пошукове завдання
ЗК02. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. ЗК03. Здатність розробляти проекти та управляти ними. СК07. Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультативні функції на національному та міжнародному рівні. СК08. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати політологічні дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості. ПР 05. Планувати, оцінювати та забезпечувати якість	<i>Методи навчання:</i> застосовуються технології: інформаційні, E-learning, дистанційного навчання, проблемного навчання, навчання за технологіями case-study, дискусій і багатосторонніх дебатів, проєктного навчання. <i>Контрольні заходи:</i> тестування в системі Moodle, індивідуальне дослідницьке завдання аналітичного

виконуваних робіт відповідно до встановлених вимог. ПР 08. Розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері політології та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням методологічних, економічних, соціальних, правових та етичних аспектів.	характеру: написання есе; завдання на порівняльний аналіз; захист індивідуального дослідницького завдання аналітичного характеру з презентацією його результатів
ЗК08. Здатність спілкуватися іноземною мовою СК09. Здатність брати продуктивну участь у науковому співробітництві як на національному, так і міжнародному рівнях. ПР 03. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та англійською мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері політології.	<i>Методи навчання:</i> розповідь, пояснення, метод проблемних ситуацій, робота з іноземною літературою. <i>Контрольні заходи:</i> опитування на семінарських заняттях; розробка та захист індивідуального дослідницького завдання

5. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальнонаукові засади теорії політичного конфлікту

Тема 1. Конфлікт як соціальне явище

Сутність конфлікту як соціального явища. Функції (негативні та позитивні) конфлікту. Функціональний і дисфункціональний конфлікт. Класифікація конфліктних явищ. Типологія конфліктів за різними способами систематизації. Психічна діяльність у конфлікті. Ознаки конфлікту. Типи діагностики конфлікту. Динамічні характеристики конфлікту. Структура конфлікту. Поняття глибини конфлікту. Рівні конфлікту. Ілюзії підживлення конфліктів.

Тема 2. Динаміка ескалації конфлікту

Проблематика ескалації. Фактори визначення ситуації як конфліктної. Модель процесу конфлікту за його динамікою. Циклічність фаз конфлікту. Співвідношення фаз і етапів конфлікту в залежності від можливості його вирішення. Стадії розвитку конфлікту. Основні динаміки ескалації конфлікту за Ф. Глазлом. Поворотні пункти в ескалації та ступені ескалації за Ф. Глазлом.

Тема 3. Стратегії, тактики та стилі поведінки учасників конфлікту

Стратегії і тактики взаємодії у конфлікті. Мотиви і цілі учасників взаємодії. Концепція Томаса-Кіллена про 5 основних стратегій людської поведінки в конфліктній ситуації: (1) стратегія домінування; (2) стратегія уникнення; (3) стратегія пристосування; (4) стратегія співробітництва; (5) стратегія компромісу.

Тема 4. Психологія поведінки учасників конфлікту Проблема вибору стратегії поведінки у конфлікті. Психологічний вплив і різновиди психологічного протистояння впливу. Маніпулятивний елемент у перебігу конфлікту. Агресивний стиль поведінки у конфлікті, різновиди агресії. Техніки «боротьби» з маніпулятивними впливами та агресією у конфлікті. Прийоми конструктивної взаємодії.

Змістовий модуль 2. Стратегія роботи з конфліктом

Тема 5. Управління конфліктом

Внутрішні і зовнішні аспекти управління конфліктами. Процес діагностики конфлікту. Зміст процесу управління конфліктами (прогнозування, попередження і стимулювання, регулювання, вирішення). Роль громадянського суспільства, державних інститутів та міжнародних організацій у врегулюванні політичних конфліктів. «Конфліктний потенціал» політичних інститутів. Особливості політичних конфліктів у сучасній Україні та шляхи їх врегулювання.

Тема 6. Способи вирішення конфліктів

«Силові» способи вирішення конфліктів. Технології регулювання конфліктами. Алгоритм управління конфліктом. Запобігання конфліктам (часткове і повне). Профілактика конфліктів як вид управлінської діяльності. Культура неконфліктного спілкування та технології її формування. Правові шляхи врегулювання політичних конфліктів на прикладі зарубіжного досвіду, зокрема європейських країн.

Тема 7. Інтервенції у роботі з конфліктом

Сутність «інтервенції» у роботі з конфліктом (за Ф. Глазлом). Основна орієнтація інтервенцій. Класифікація інтервенцій за спрямованістю на ті, що спрямовані на вплив конфліктного потенціалу та процес конфлікту, та ті, що спрямовані на наслідки конфлікту. Сутність профілактичних та супровідних інтервенцій. Інтервенції, що сприяють деескалації та ескалації конфлікту. Загальні принципи інтервенцій у роботі з конфліктом.

Тема 8. Моделі стратегії роботи з конфліктом

Участь третьої сторони у розв'язанні конфлікту, основні форми урегулювання. Типологія моделей розв'язання конфліктів (за Ф. Глазлом). Рівень ескалації та моделі стратегій: проблема відповідності та вибору. Модерація: сутність, роль та повноваження модератора, методи модерації. Метод супроводу процесу у конфліктах. Арбітраж: сутність стратегії, алгоритм проведення, умови застосування, моделі арбітражу. Модель примирення («миротворця»). Силowe втручання: умови застосування та основні механізми. Медіація (загальна характеристика). Порівняння моделей стратегії та рольових моделей.

Змістовий модуль 3. Медіація та переговори у врегулюванні конфлікту

Тема 9. Медіація як класичне посередництво у вирішенні конфлікту

Основи медіації. Коротка історія медіативних практик. Принципи медіації у конфліктах та переговорах. Суб'єкти медіації. Ефективність медіації: «за» та «проти». Межі застосування та критерії ефективності медіації. Кількісні та якісні порівняльні дослідження у медіації. Медіатор як професіонал у вирішенні конфлікту. Особистісні якості медіатора. Вимоги до медіатора, співвідношення функцій посередника із функціями сторін в медіаторному процесі. Специфіка медіаторного та переговорного процесів у врегулюванні міжнародних конфліктів.

Тема 10. Процедура медіації

Основні етапи медіації. Процедура медіації. Розподіл відповідальності за організацію процесу, його зміст та результат. Стратегії та техніки медіації. Нейтральність медіатора як основа успішної медіації. Техніки формування нейтральності: до особистостей, як учасників конфлікту; до змін, які мають відбутися; до проблеми, яка визначається кимось і якимось; до проблеми і її симптомів. Мистецтво ставити запитання у процесі медіації. Види запитань, що складають ґрунт медіації: закриті, відкриті, спрямовані на розвиток.

Тема 11. Культура діалогу в управлінні конфліктом

Сутність культури діалогу та її значущість у профілактиці, запобіганні та вирішенні конфліктів. Теорія і практика ненасильницького спілкування М. Розенберга. Історія зародження переговорів. Основні підходи на визначення та класифікацію переговорів. Школи та стилі ведення переговорів (гарвардська, німецько-австрійська, британсько-голандська, японська, «кремлівська»), формування української школи переговорів та специфіка підходів. Проблема миротворчості у врегулюванні міжнародних конфліктів.

Тема 12. Переговорні технології в управлінні конфліктом

Закономірності ведення переговорів. Переговорний процес: визначення та структура. Підготовка до переговорів. Ведення переговорів. Прийоми і техніки переговорів. Маніпуляції під час переговорів та протидія їм. Опір опонента на переговорах. Аналіз результатів переговорів. Стратегії переговорного процесу: win-loose, loose-win, loose-loose, win-win. Техніки переконання та аргументації в переговорах. Маніпуляційні прийоми в

переговорному процесі. Значення переговорів у світовій дипломатії. Специфіка міжнародних переговорів. Особистісний стиль ведення переговорів. Мистецтво переговорів за Г. Кіссінджером.

6. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Тема 1. Конфлікт як соціальне явище	2	...	через тиждень
	Тема 3. Стратегії, тактики та стилі поведінки учасників конфлікту	2		через тиждень
2	Тема 5. Управління конфліктом	2		через тиждень
	Тема 7. Інтервенції у роботі з конфліктом	2		через тиждень
3	Тема 9. Медіація як класичне посередництво у вирішенні конфлікту	2		через тиждень
	Тема 11. Культура діалогу в управлінні конфліктом	2		через тиждень
Разом		12	...	

6. Теми семінарських занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Тема 2. Динаміка ескалації конфлікту Питання до розгляду: 1. Причини виникнення конфлікту: соціально-психологічні та особистісні. 2. Модель процесу конфлікту за його динамікою. 3. Стадії ескалації конфлікту	2		через тиждень
	Тема 4. Психологія поведінки учасників конфлікту Питання до розгляду: 1. Психологічний вплив і різновиди психологічного протистояння впливу. Маніпулятивний елемент у перебігу конфлікту. 2. Агресивний стиль поведінки у конфлікті, різновиди агресії. 3. Прийоми конструктивної взаємодії у конфлікті	2		через тиждень
2	Тема 6. Способи вирішення конфліктів Питання до розгляду: 1. Технології вирішення конфлікту. Поведінкові (гендерні, вікові, статусно-рольові) паттерни у	2		через тиждень

	розв'язанні конфліктів. - Компроміс та консенсус у вирішенні конфлікту. - Моделі «виграшу» та «програшу» у вирішенні конфлікту. Підходи до вирішення конфлікту з ненульовою сумою та їх ефективність (виграш – програш; програш – виграш; програш – програш; виграш – виграш). «Силові» способи вирішення конфліктів. - Запобігання конфліктам (часткове і повне). Профілактика конфліктів як вид управлінської діяльності. - Культура неконфліктного спілкування. Правові шляхи врегулювання політичних конфліктів.			
	Тема 8. Моделі стратегії роботи з конфліктом Питання до розгляду: - Моделі посередництва у вирішенні конфлікту. - Типологія моделей розв'язання конфліктів (за Ф. Глазлом). Рівень ескалації та моделі стратегій: проблема відповідності та вибору. - Модерація: сутність, роль та повноваження модератора, методи модерації. - Метод супроводу процесу у конфліктах. - Арбітраж: сутність стратегії, алгоритм проведення, умови застосування, моделі арбітражу. - Модель примирення («миротворця»).	2		через тиждень
3	Тема 10. Процедура медіації Питання до розгляду: - Основні етапи та процедура медіації. - Стратегії та техніки медіації. - Нейтральність медіатора як основа успішної медіації. Техніки формування нейтральності. - Мистецтво ставити запитання у процесі медіації.	2		через тиждень
	Тема 12. Переговорні технології в управлінні конфліктом Питання до розгляду: - Основні підходи до визначення та класифікації переговорів. Історія зародження переговорів. - Школи та стилі ведення переговорів (гарвардська, німецько-австрійська, британсько-голандська, японська, «кремлівська» та інш.). - Переговорний процес: визначення та структура. Специфіка міжнародних переговорів. - Прийоми і техніки переговорів. Маніпуляції та протидія їм. Техніки переконання та аргументації в переговорах. - Специфіка міжнародних переговорів. Особистісний стиль ведення переговорів. Мистецтво переговорів за Г. Кіссінджером	2		через тиждень
Разом		12	...	

7. Самостійна робота

№ змістового модуля	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин	
		о/д.ф.	з.ф.
1	Психологічний вплив і різновиди психологічного протистояння впливу. Маніпуляції у перебігу конфлікту. Агресивний стиль поведінки у конфлікті, різновиди агресії. Техніки «боротьби» з маніпулятивними впливами та агресією у конфлікті. Розбіжності поведінкових паттернів як фактор конфліктності: (1) гендерні, (2) вікові, (3) склад особистості та особливості характеру. Прийоми конструктивної взаємодії. Правила взаємодії у конфліктних ситуаціях.	15	...
2	Силове втручання у вирішенні конфліктів: умови застосування та основні механізми. Профілактика конфліктів як вид управлінської діяльності. Правові шляхи врегулювання політичних конфліктів на прикладі зарубіжного досвіду, зокрема європейських країн.	15	
3	Медіабельність. Умови доцільності та недоцільності медіації. Третейський суд та його функції. Медіація у міжнародних конфліктах. ООН як медіатор-миротворець. Закон України «Про медіацію». Медіація в Україні.	18	
4	Опрацювання книги М.Розенберга «Ненасильницьке спілкування». Міжнародні переговори та специфіка їх застосування. Значення переговорів у світовій дипломатії. Переговорні школи. Техніки переконання та аргументації в переговорах. Маніпуляційні прийоми в переговорному процесі.	18	
Разом		66	...

8. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Опитування. Відповіді на семінарах	<u>Семінари № 1, 2</u>	5 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. 3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна,	10

			але розуміння не є узагальненим 2-1 бали – відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність, студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може	
	Практичне завдання	<u>Практичне завдання №1</u> Проаналізувати структуру конфлікту за схемою на прикладі х/ф (лінк див. на платформі Moodle)	10-8 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування володіння методологією дослідження; 7-5 бали – робота досить повна, але є деякі неточності, пов'язані з використанням методології дослідження; 4-3 бали – робота неповна, поверхневий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків; 2-1 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу	10
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2			20
2	Опитування. Відповіді на семінарах	<u>Семінари № 3,4</u>	5 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. 3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим 2-1 бали – відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня	10

			самостійність, студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може	
	Практичне завдання	<u>Практичне завдання №2</u> Проаналізувати процедуру медіації на прикладі сюжету х/ф (лінк див. на платформі Moodle)	10-8 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування володіння методологією дослідження; 7-5 бали – робота досить повна, але є деякі неточності, пов'язані з використанням методології дослідження; 4-3 бали – робота неповна, поверхневий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків; 2-1 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу	10
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2			20
3	Опитування. Відповіді на семінарах	<u>Семінари № 5,6</u>	5 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. 3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим 2-1 бали – відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність, студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою	10

			викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може	
	Практичне завдання	<u>Практичне завдання №3</u> Проаналізувати політичний конфлікт з акцентом на аналіз технологій його вирішення	10-8 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування володіння методологією дослідження; 7-5 бали – робота досить повна, але є деякі неточності, пов'язані з використанням методології дослідження; 4-3 бали – робота неповна, поверхневий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків; 2-1 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу	10
Усього за ЗМЗ контр. заходів	2			20
Усього за змістові модулі контр. заходів	8			60

9. Підсумковий семестровий контроль

10.

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
іспит	Теоретичне завдання	Тести: 20 питань за темами курсу, розміщені у MOODLE	1 бал за кожну правильну відповідь. На проходження тесту дається 20 хвилин і одна спроба	20
	Практичне завдання	Проаналізувати будь-який міжнародний конфлікт за вибором студента з точки зору переговорного процесу та застосування медіаторних технологій (схема аналізу та вимоги надані у відповідній секції на платформі Moodle)	20-18 – робота повністю розкриває тему, логічно структурована, оперування багатьма теоретичними поняттями, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, наведення прикладів з політичної практики; 17-14 – положення та висновки в роботі	20

			недостатньо аргументовані, але робота достатньо логічна 13-10 – недостатньо чітка структура, аргументація положень має незавершений характер, розмита конкретика 9-5 – відсутня чітка структура, описовий характер 4-1 – робота фрагментарна, відсутня логіка та структура	
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Леко Б., Чуйко Г. Медіація : підручник. Чернівці : Книги – XXI, 2014. 520 с.
2. Лепський М. А. Соціологія медіації та миротворення : до питання про загальну теорію медіації : монографія. Запоріжжя : ЦНСД, 2023. 156 с.
3. Медіація у професійній діяльності юриста : підручник / колектив авторів ; заг. ред. Н. Крестовська, Л. Романадзе. Одеса : Екологія, 2019. 451 с.
4. Яхно Т. П., Куревіна І. О. Конфліктологія та теорія переговорів. К : ЦУЛ. 2021. 168 с.

Додаткова:

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ : Академвидав, 2004. 344 с.
2. Білецька Ю. В. Правові шляхи врегулювання політичних конфліктів. *Слов'янський вісник : зб. наук. пр.* Рівне, 2014. № 21. С. 15-23.
3. Білецька Ю. В. Способи врегулювання національних політичних конфліктів. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету. Науки: економіка, політологія, історія.* 2014. № 10. С. 176-187.
4. Богомаз К. Ю. Логіка у практиці конфліктів і суперечки : посіб. для студ. ВНЗ. Дніпропетровськ : ДДТУ, 2005. 282 с.
5. Гіршик А. М. Конфлікти: структура, ескалація, залагодження : навч. посібник. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2004. 175 с.

6. Глазл Ф. Конфлікт-менеджмент. Довідник для керівників та консультантів. К. : АДЕФ-Україна, 2020. 528 с.
7. Грабовська С., Равчина Т. Конфлікти без насильства. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2001. 246 с.
8. Завгородня Ю. В. Роль інституту президента у вирішенні політичного конфлікту. *Правові та інституційні механізми забезпечення сталого розвитку держави та права в умовах інтеграції : матер. міжнар. наук.-практ. конф.* Одеса : Юридична література, 2016. С. 218 – 221.
9. Завгородня Ю. В. Роль переговорного процесу у вирішенні політичних конфліктів в Україні. *Традиції і новації юридичної науки: минуле, сучасність, майбутнє : матер. міжнар. наук.-практ. конф.* Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2017. С. 223 – 225.
10. Кеннеді Г. Домовлятися завжди. Як досягати максимуму в будь-яких переговорах / пер. з англ. Т. Микитюк. Харків : Книжковий Клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2016. 336 с.
11. Конфліктологія: загальна та юридична : підручник / Л. М. Герасіна, М. П. Требін, О. М. Сахань, В. Д. Воднік ; за заг. ред. Л. М. Герасіної. Харків : Право, 2021. 224 с.
12. Лісовський П. М., Лісовська Ю. П. Дипломатія: кібербезпека та шляхетність переговорів. К : Ліра-К. 2021. 222с.
13. Пірен М. І. Конфліктологія : підручник. Київ : МАУП, 2003. 360 с.
14. Примуш М. В. Конфліктологія : навчальний посібник. Київ : ВД «Професіонал», 2006. 288 с.
15. Скібіцька Л. І. Конфліктологія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 384 с.
16. Снайдер Тімоті. Шлях до несвободи: Росія, Європа, Америка / перекл. з англ. Г. Герасим. Львів : Човен, 2020. 392 с.
17. Тихомирова Є. Б., Постоловський С. Р. Конфліктологія та теорія переговорів : підручник. Рівне : Перспектива, 2007. 389 с.
18. Цюрупа М. В. Основи конфліктології та теорії переговорів : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2004. 172 с.
19. Davies William. Nervous States: Democracy and the Decline of Reason. W. W. Norton & Company, 2018. 272 p.
20. Joseph S. Nye. Soft Power and Great-Power Competition. Shifting Sands in the Balance of Power Between the United States and China. Cambridge, MA, USA Springer, 2023. 187 p.

Інформаційні ресурси

1. Бельська Т. Інформаційно-психологічна війна як спосіб впливу на громадянське суспільство та державну політику держави. *Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління.* 2014. № 1. С. 49–56. URL: <http://nuczu.edu.ua/sciencearchive/PublicAdministration/vol1/49-56.pdf>
2. Брайс Дж. Природа общественного мнения. Ун-т Дж. Вашингтона, 2000. URL: www.nscs.ru/docs/Dz.Brais_Priroda_obs.mnenia.doc
3. Бусленко В. Конфліктний характер взаємовідносин між владою та опозицією в Україні: причини та політичні наслідки. *Studia Politologica Ucraino-Polona.* 2015. Вип. 5. URL: file:///C:/Users/1/Downloads/Spup_2015_5_9.pdf
4. Зовнішня політика у постбіполярному світі (Аналіз. Проблеми. Прогнози) : моногр. / наук. ред. д. іст. наук, проф. С. С. Трояна. Київ, 2014. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi47/0037914.pdf>
5. Конфліктологія : навчальний посібник / Хапілова В.П. Запоріжжя : ЗНУ, 2010. 280 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2011/03/0010015.pdf>
6. Нагаєв В. М. Конфліктологія : курс лекцій. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0008959.pdf>

7. Орлянський В. С. Конфліктологія : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2007. URL: <http://www.culonline.com.ua/index.php?newsid=109>
8. Скібіцька Л. І. Конфліктологія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 384 с. URL: <http://www.culonline.com.ua/index.php?newsid=398>
9. Тихомирова Є. Б. Конфліктологія та теорія переговорів : підручник. Рівне : Перспектива, 2007. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0008960.pdf>
10. Українська академія медіації. URL: <https://mediation.ua/>
11. Хапілова В. П. Конфліктологія : методичні рекомендації до підготовки та проведення семінарських занять для магістрів факультету соціології та управління спеціальності „Соціальна робота”. Запоріжжя : ЗНУ, 2007. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2008/12/konfliktologie.pdf>; <http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2007/4kvartal/konfliktologija.pdf>
12. Яхно Т. П. Конфліктологія та теорія переговорів : навчальний посібник. Рекомендовано МОНМС України. Київ : Центр учбової літератури, 2012. URL: http://culonline.com.ua/Books/Konfliktologiya_Yahno2012.pdf#toolbar=0
13. The Program on Negotiation (PON) Harvard Law School, Harvard University. URL: <https://www.pon.harvard.edu/teaching-materials-publications/>
14. Mediation in Germany URL: <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=cce08f79-a8c8-43a3-9da0-f0dc861fc2bb>

10. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску.

Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності. Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення.

Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу). Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського:

<http://www.nbuv.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики JSTOR:
<https://www.jstor.org/>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті. Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти. Процедура врахування результатів, отриманих здобувачем за рахунок неформальної/інформальної освіти, регулюється Положенням Запорізького національного університету про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (2022 р.).

https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_znu_pro_poryadok_viznannya_rezul_tat_v_navchannya.pdf

Комунікація. Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle. Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, коди доступу до сесій у Zoom та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу ngml@ukr.net. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2025-2026 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2025-2026 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ

Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія:

(061) 227-12-76

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ.

Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ.

Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з

08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):

<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю

<https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ:

<http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:

<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ):

<http://sites.znu.edu.ua/confucius>